

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1032

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

961

P A T R I S T I C I .

962

sub firmamento collecte sunt. Atque ita per lineas 91. literalis 78 Εξανηεζες *expositio continuatur, dum in mysticam et Editionis initium incidas, quod est: Creatura (ergo) cæli et terræ quomodo historialiter ab exordio principij condita sit, legimus &c. et manifeste probat, Editionem Breuillianam vitio Codicum, quos sequuta est, απεφαλην esse. Mox Edit. c. 3. post illa verba: quia ecclesia Catholica a Christo — condita esse cognoscitur, Codex intersevit lineas 13. Produxitque dominus deus de humo — morte morietur. Et fluvius egrediebatur. Et post verba: in cunctis gentibus missa, lineas 16. Nomen uni physis — qui cursim aetate domini exposuit. Ut nihil dicam de frequentibus aliis, aut Interjectis, aut Trajectis brevioribus. Multa sunt praeterea, e quibus lectio edita emendari possit. Ita C. 1. Codex: sed quia mundus instar ecclesiæ figuraliter est factus, qualiter eius creatio — pro solis vociulis: sed qualiter. C. 2. ipsius primum, pro ipsum primum. In ecclesia lucis nomine, pro in lucis nomine. Diuinit quoque pro Discrētūque. Suspicer firmamentum, pro fuscipere. Ut spirituales suspicentes pro ibi suspicentes. Quasi inter aquas pro qualiter. Sint in signa pro in signis. Animam uiuam in genere suo, pro animam uiuam tantum: Quando caro nostra pro quando enim caro nostra. In potentia rerum — superbos, pro superbicæ. Atque haec satis evincunt, ad novam Isidori edi-*

Denis Codd. ms. theolog. Bibl. Palat.

P P P

Capp.

tionem parandam magno fore subsidio Exemplar istud, de quo id solum addendum: praefixos esse Libris singulis Capitum Elenchos, qui neque cum Editis ubiqui convenient, neque in Textu subsequuo exacte observentur.

CCLXIX.

VI. F. 13.

Codex membraneus lat. Sec. 397 IX. Folior. 86. 4. praeclarè scriptus, rubricis distinctus et optime servatus continet: I. Isidori Hispaniensis illustris Sec. VII. Scriptoris Libros II. qui in edit. Du Breuilii Paris. 1601. pagg. 543. et 562. his titulis insigniti sunt: De Nativitate Domini, Passione et Resurrectione, Regno atque iudicio, Et: De Gentium Vocazione, in praesenti vero Cod. unum Opus constituant, cuius Frontispicium rudem Praesul's picturam exhibet, d. bene precantis, f. librum gestantis cum epigraphe: Isidorus Episcopus. Inscriptio Operis: Incipit Prefatio Uel Capitulatio de Fidei (sic) Catholicae Sive Superdictio Operis ad Florentinam Sororem Suam. Initium: Sanctæ sorori isidorus. quaedam quae diuersis temporibus &c. Melius hic praenuntiata et probet, quam in Edit. pronunciata et adprobet. Sequitur Index Capp. LXII. quia etiam Epilogus Operis, nobis Superdictio pro Capite computatur. Titulus C. I. Quia Christus a Patre Genitus est. Initium: Judæi nefaria incredulitate christum Dei Filium abnegantes &c. Per decursum divisio

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1032

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

963

C O D I C E S

964

Capp. subinde ab Editis variat; quin et ordo; nam, quae in Edit. sunt *Capita IV.* et *V.* nobis invertuntur, et recte quidem, cum enim *C. III.* et *V.* agat de Christi Divinitate, *IV.* vero de tota Trinitate, propter materiae nexus *C. V.* huic praeponendum videtur. *C. praeterea III.* longius excurrit, quam in Edit. quem *Excursum hic adscribam: Sed binc isti christum non putant esse deum eo quod in monte synai audierunt uocem dei intonantis. Audi inquit israel dominus deus tuus deus unus est. et iterum ego deus et praeter me non est aliis. et illud ego sum dominus. et non mutor. gloriam meam alteri non dabo. Dum ergo hoc legunt perfidiae errore caecati christum deum esse non credunt. Ergo agnoscant proinde illis eo tempore haec praedicata fuisse. Ne forte ab unitate fidei recedentes in multos fidorum deos transirent. atque idola gentilitatis colerent. Quod et fecerunt. Cum specialiter christum testimonia prophetarum reputant esse deum. Qui haec perpendit, atque observat, de sola haec tenus Christi Divinitate agi, facile in eam ibit sententiam, Particulam illam de Divinitate *S. Spiritus: Supereft de Spiritu sancto &c.* quae in Edit. *C. III.* claudit, rejiciendam esse post totam de Christi Divinitate tractationem, atque adeo ad finem illius *C. quod in Edit. V.* in *Cod.* vero meliore jure *IV.* censetur. Verum confusione huic sola plurium vetustorum *Codd.* collatio ex integro mederi pote-*

rit. Ceterum nec, quae diversimode legit *Noſter*, negligenda. Ita *C. I. nobis obſtruſi pro nouis obſtruſi. Quo pater quo genitor pro quo pater genuit. Nec ulla- tenus pro nec nullatenus. Adſen- tio, tamen ut Christus — dicatur pro nam et Christus — dicitur &c.* *Librum II.* praeit *Elenchus Capp. XXVII.* computata simul, quae in Edit. dicitur, *Recapitulatione Operis.* Praefamen ad Sororem incipit absque titulo: *Quadam ex parte domini et ſaluatoris nostri nativitatem paſſionem resurrec- tionem calique ascenſum explicui &c.* Atque hic cum *Noſtro* legi malim populi noui uel testamenti quam populi noui uel ueteris Testamen- ti. Capitum distributio hic ab Edit. non abit; abit vero non raro expressio sententiae. Ita *C. I.* habetur: *reliqua contueantur pro contineantur. Iudei quidam pro qui dum. Talia pertulit pro protulit. &c. Lacinia de Formu- lis Spiritualis intelligentiae in Edit. perperam Operis fini adsuta a Co- dice merito abeft, qui recte finit: in quibus habitat in aeternum.* Quae omnia suadent, futuro *Isi- dori Sospitatori neque hunc negli- gendum esse, neque Cod. sequen- tem, quo idem Opus indicatur.*

II. fol. 83. Incipit de inde (de Fide?) catholica athanasi. Non exhaustit haec Inscriptio totum, quod sequitur; Primo enim ha- betur *Symbolum Nicaeni Concilii* cum hoc Praeloquio: *Haec est fides catholica, quam exposuerunt patres nostri, Primum quidem ad- uersus arrium blasphemantem et dicen-*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1032

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

965

P A T R I S T I C I

966

dicentem. creaturam esse filium dei. et aduersus omnem heresem. Quicunque exsurrexerit contra catholicam et apostolicam fidem quos etiam damnauerunt in ciuitate nicaea Congregati episcopi CCCXVIII. Praeloquium istud simile est illi, quod Labbeo T. II. Concc. edit. Venet. col. 31. visum est Dionysio Exiguo tribuendum. Formula ipsa Symboli, quod singulas dictiones adtinet, cum nullo e tribus ibi a Labbeo propositis exemplis plene concordat, et adnexa habet, quae sequuntur: *Nos patrem et filium et spiritum sanctum unum deum confitemur. Ita (ut?) in trinitate perfecta et plenitudo diuinitatis sit et unitas potestatis.* Nam tres deos dicit qui diuinitatem separat. Trinitas pater deus et filius deus et spiritus sanctus deus et tres unum sunt. Tres itaque personæ sed una potestas. Ergo diuersitas plures facit. Unitas potestatis excludit numeri quantitatem. Quia unitas numerus non est. Sic itaque unus deus una fides unum baptisma. Si quis uero banc fidem non habet catholicus non potest dici. Qui catholicam non tenet fidem alienus est profanus est aduersus ueritatem rebellis est. Post haec sequitur Symbolum Athanasio supra tributum, ut adeo Codex nostre iis testibus addi possit, qui sistuntur n. II. Diatribes de Symb. Quicumque, in edit. Opp. Athanasii Paris. 1698. T. II. p. 721. Symbolum excipit Commen-tarius in ipsum, sed qui, quod dolendum, jam in versu: *Quia sicut singillatim unamquamque per-*

sonam &c. abrumpitur, antiquior certe Hildegardiano, qui in hujus Virginis Operibus et in Bibl. PP. Lugd. T. XXIII. p. 596. et Brunoniano, qui T. XVIII. p. 345. habetur, quemque Mauriani post Diatr. suprac. p. 735. represe-n-tavere, inscii ad Brunonem Her-bipolit. spectare. Initium ejus est aliquantum corruptum: Quicumque uult saluus esse — Fides dicitur credulitas est ibi credentia. catholicam uniuersalem. quia cat-bolica uniuersalis dicitur &c. Expositionem hanc Brunoni notam fuisse, non uno loco observari potest. Ultima Cod. pagina extat brevis Dissertatio de vulgo noto quadruplici S. Scripturae sensu hoc exordio: Digna (diuina?) scriptura in duas diuiditur species id est historicam interpretationem et Intellegentiam spiritualis. His-toria simplex est. spiritualis Intellegentia triperta est. id est tropologia id est morum instruc-tio. allegoria id est figurata dictio. anagogia id est superior intel-leitus &c.

Fol. 1. p. 2. manu Sec. XII. adscripta est Lectio Evangelii Matth. c. 24. Vigilate &c. et Homiliae loco: Gregorius de Prelatis et Subditis. Sciendum est nobis fratres karissimi. quod plerumque impetus carnis se sub uelamine spiritualis impetus palliat &c. Finis: in finem. hic saluus erit. Depromtum ex Homil. 5. L. I. in Ezechiel. edit. Maur. T. I. col. 1207.

Fol. 2. p. 1. orae inferiori adscriptum: Liber Hegeñ. ecclesie.

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1032

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

967

C O D I C E S

968

Hegenense Collegium Can. Reg. in Dioec. Wormat. initia sumfit circa an. 1135. *Hegenebense* vero Coenobium O. Cist. in Hassia fortasse antiquius fuit. Utriusque tamen aetatem praestans hic Codex, ut dictum, longe excedit. Igitur adquisitum tantum ab alterutro oportuit.

CCLXX. VII C. 26.

i83 Codex chartaceus lat. Sec. XV. Folior. 242. f. currente calamo scriptus complectitur sequentia: I. *Isidori Hispalens.* Ep. Scriptoris Sec. VII. Opus de Nativitate Domini, Passione, Resurrectione, Regno atque Iudicio ad Sororem suam Florentinam. Ad quam Praefatiuncula incipit: Quedam que in diuersis temporibus in ueteris testamenti libris prenunciata sunt &c. Opus ipsum: Judei nepharia incredulitate christum dei filium abnegantes &c. ultima ejus verba sunt: quia thabernaculum dei sancti eius sunt, in quibus habitat in eternum. Recetius certe, quam in Jac. Du Breul edit. Opp. *Isidori nostri Paris.* 1601. f. ubi lacinia p. 579. adfuta evidenter ad alium Tractatum, scilicet ad *Allegorias*, vel plane ad *Eucherii Lugd.* Formulas spiritualis Intelligentiae pertinet. Librarius noster adjecit: Explicit liber ysidori Toletani. Vide et Cod. praeced.

II. fol. 26. Incipit pharetra fidei christiane contra iniquos iudeos. Dialogus est inter Ecclesiam et Synagogam constans Par-

tibus II. quarum priore errores talmudici refutantur, posteriore constabilitur religionis christiana veritas. Praefatiunculae initium est: Acuite sagittas, implete pharetras ad prosternendas vulpeculas &c. Libellum hunc in Hispania olim repertum, referente Nic. Antonio Bibl. Vet. Hisp. T. II. p. 261. typis dedit in 4. absque loci mentione Gundisalv. Garjas a S. Maria. Extat et *Lipstae per Conr. Kachelouen* 1494. 4. Autorem Hispanum suspicatur Antonius, eo, quod neminem Patrum praeter Isidorum Hispal. citet; sed Echardus in Scriptt. O. P. T. I. p. 739. mavult illum Gallum et quidem Ordinis sui, ex illis P. I. c. 9. nobis fol. 29. p. 2. verbis: Quare ergo non statim punitus fuit rex francia, qui non solum derisit sed etiam combussum omnes libros thalmuth in regno suo, et quare non fuerunt puniti fratres predicatores, qui hoc ordinauerunt? Dispiciat Lector adhibito tamen in Consilium Cod. CCCLXV. ubi Autor Theobaldus O. P. audit. Tempus scriptionis inde liquet, quod P. I. c. 4. nobis fol. 28. p. 2. dicantur Judaei jam mille trecentis annis clamare, ut de manibus Christianorum liberentur.

III. fol. 42. p. 2. Tractatus contra Hussitas, qui Cod. CCCCXII. indicatus, ibique in subscriptione soli Petro de Pulka tributus est, quique incipit: Jusfit Reuerendissima vestra Paternitas ac metuendissima dominatio &c. hic sequenti gaudet clausula: Explicit